

8. évfolyam

Óraszám: 34 óra.

A témakörök áttekintő táblázata:

<i>Témakör neve</i>	<i>Óraszám</i>
1. Zeneművek – Énekes anyag	14
2. Zeneművek – Zenehallgatási anyag	12
3. Ismeretek – Ritmikai fejlesztés	3
4. Ismeretek – Hallásfejlesztés	3
5. Ismeretek – Zenei írás, olvasás	2
<i>Összes óraszám:</i>	<i>34</i>

1. Zeneművek – Énekes anyag

Óraszám: 14 óra

Tanulási eredmények

- Megismer a Magyar népdalok a mindennapi élet, munka, szerelem témaköreiből 12 dalt, azok éneklési módját
Magyar népdalok: A bolhási kertek alatt; A csitári hegyek alatt; Az igaz Messiás; Béreslegény; Bújoszik az árva madár; Elindultam szép hazámból; Elmegyek, elmegyek; Erdő mellett estvéledtem; Gerencséri utca; Hej, haj Boldizsár – cigány népdal; Kőműves Kelemen balladája; Röpülj, páva
- Megismer a Műzenei szemelvények és más népek dalai témakörből 11 dalt
Dalok: Aranyosom – lengyel népdal; Enni, inni van csak kedvem – szlovák népdal; Régi mesékre – ír népdal; Nyírfácska - orosz népdal; Ismeretlen szerző: Az erdőn már a rügy fakad – Tavaszköszöntő, a reneszánsz mű dallama; Bárdos Lajos: Csöndes kánon (Raics István); Gaudeamus igitur (két szólam); W. A. Mozart: Ó, felvirradt a szép óra; Gebhardi – Kerényi György: Glória szálljon – kánon; Nobody knows – spirituálé (két szólam)
- Megismer a Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra témakörből 4 dalt
Dalok: Ó, gyönyörű szép, titokzatos éj; Kossuth Lajos azt üzente; Fónagy József – Arany János: Süvegemen nemzetiszín rózsá; Ma van húsvét napja
- A megismert dalokat csoportban, kottaképről és emlékezetből szöveggel, a dalok karakteréhez, hangulatához igazítva, helyes tempóban énekli
- Felismeri, értelmezi a dalokhoz tartozó fogalmakat, népi kifejezéseket

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- 8. osztályban 20 dal megismerése
- Az újonnan, hallás után tanult népdalok, műdalok énekelése kottaképről és emlékezetből
- Előadói készség: az adott dal karakterének árnyalt megszólaltatása (dinamika, tempó, zenei tagolás, frazeálás, stílus)
- A parlando, rubato, giusto természetes módú használata

- Minta adása a dalok hiteles megszólaltatásához, a tanári, adatközlő és művészi előadásokból
- Megzenésített versek előadása tanár, hangszeren játszó osztálytárs által megszólaltatott hangszerkísérettel
- Dalok előadása a hozzájuk kapcsolódó tánccal, dramatizált előadással és hangszerkísérettel
- A helyes éneklési szokások és a tiszta intonáció fejlődése
- Felismeri a népdalok és a mai világ párhuzamait
- Népdalok és műdalok
- a magyar népzene régi és új rétegeinek jellemzői
- Műzene és népzenei feldolgozások különbsége
- Homofon és polifon (kánon) szerkesztés
- A zenetörténeti stílusok vokális jellemzői
- A dúr és moll szerepe a zenei kifejezésben

Fogalmak: A korábban tanultak elmélyítése.

Javasolt tevékenységek

- A zenei nevelés elsődleges tevékenységi formája az éneklés
- A kreativitás támogatása az éneklésnél, táncolásnál
- Éneklés az iskolai kórusban
- Részvétel az ünnepekhez kapcsolódó előadásokban, projektekben
- Részvétel a Zenei Világnap alkalmából rendezett iskolai programokban
- A Fejlesztési feladatok és Készségek elnevezésű részben javasoltak alkalmazása

2. Zeneművek – Zenehallgatási anyag

Óraszám: 12 óra

- Megismerkedik a tanterv zenehallgatási anyagában meghatározott zeneművekkel, zeneszerzőkkel, zenetörténeti háttérrel.
- A zeneművekhez kapcsolódóan megismerkedik a népi hangszerekkel és a klasszikus zenekar hangszercsaládjával, a kóruszólammokkal, a műfajokkal, fogalmakkal, ezeket felismeri, megnevezi.
- Ismeri a zenetörténeti korszakok legfontosabb ismertetőjegyeit, történelmi és kulturális hátterüket
- Azonosítani tudja az egyes korszakokhoz tartozó zenei műfajokat, jellemzőiket, hangszerelési sajátosságait
- Zenehallgatási anyag – 8. osztály
 - W. A. Mozart: A-dúr klarinétkvintett lassú tétele
 - Frédéric Chopin: g-moll mazurka
 - Liszt Ferenc: Mazeppa – részletek; XV. Magyar rapszódia
 - Felix Mendelssohn: e-moll hegedűverseny I. tétel - részlet
 - Antonin Dvořák: IX. Új világ szimfónia – IV. tétel (részlet)
 - Giuseppe Verdi: Aida – Bevonulási induló; Nabucco – Szabadság kórus
 - Georges Bizet: Carmen – Torreádor dal
 - Erkel Ferenc: Bánk bán – Keserű bordal; Hazám, hazám
 - Johannes Brahms: Akadémiai ünnepi nyitány – részlet

- Robert Schumann: Gyermekjelenetek – Álmodozás
- Richard Wagner: Tannhäuser - Nászinduló
- Pjotr Iljics Csajkovszkij: IV. szimfónia IV. tétel
- Claude Debussy: Gyermekkuckó - Néger baba tánca
- Igor Stravinsky: Petruska – Orosz tánc
- Bartók Béla: Négy szlovák népdal; Allegro Barbaro; Concerto: IV. tétel Intermezzo Interrotto
- Kodály Zoltán: Székelyfonó – Rossz feleség ballada, El kéne indulni, Fölszállott a páva – részletek a variációkból
- Kodály Zoltán- Weöres Sándor: Öregek, Esti dal
- Carl Orff: Carmina Burana – Ó, Fortuna
- Krzysztof Penderecki: Hirosima emlékezete
- George Gerschwin: Porgy és Bess – Porgy dala (Az ínség nálam a vagyom...)
- Jazz standard-ek
- Új Pátria sorozat – Utolsó Óra (autentikus felvételek).
- Népzenei revival legjobb felvételei

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- a zenei befogadási készség fejlesztése a figyelem intenzitásának növelésével
- élményszerűséget biztosító zenekövetés képességének kialakítása
- a zenei ízlés és a zenei emlékezet fejlesztése a zenetörténet remekműveivel való találkozás során
- a kultúrabefogadási szándék erősödése a remekművek elemzésén keresztül
- a zene keltette érzések megfogalmazása tanári kérdések segítségével

Fogalmak: Zenei korstílusok: középkor, reneszánsz, barokk, klasszika, romantika, zenei impresszionizmus, kortárs zene Zenei műfajok: zsoltár, trubadúr ének, madrigál, mise, oratórium, kantáta, szvit, concerto, versenymű, szimfónia, szimfonikus költemény, műdal, rapszódia, opera, ária, kamarazene, jazz, spirituálé. Hangfűrt, homofónia, polifónia, hangszerelés

Javasolt tevékenységek

- Részvétel ifjúsági hangversenyeken
- Élménybeszámoló készítése a hallott hangversenyek kapcsán
- Adatgyűjtések a zenetörténet feldolgozásához
- Zeneművek zenetörténeti rendszerezése
- Koncertfilm megtekintése
- Kiállítás megszervezése híres magyar zeneszerzőkről, zenekarokról, előadóművészekről, zeneművekről, koncerthelyszínekről
- A lakóhely zenei emlékeinek összegyűjtése, megtekintése
- Kiselőadás készítése különböző hangszerekről, zenei műfajokról, zeneszerzőkről, zeneművészekről
- Kiselőadás készítése a népzenei gyűjtések történetéről
- Kiselőadás a hangszerekről (megszólaltatási módjuk, felépítésük, képek, videók, animációk, applikációk felhasználásával)
- Az elektronikus média által nyújtott lehetőségek tanári irányítású használata

3. Ismeretek – Ritmikai fejlesztés

Óraszám: 3 óra

Tanulási eredmények

- A felütés, a súlytalan indítás megismerése, felismerése, megfigyelése a tanult zenedarabokban

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Ritmusgyakorlatok hangoztatása nyolcad-ütemmutatóval
- Minden, korábban tanult ritmikai ismeret gyakorlása, alkalmazása változatos formákban
- Alkotó készség: 3/8 és 6/8, valamint a felütés alkalmazása improvizáció során
- Részvétel közös kreatív zenélési formákban, a zeneművek befogadásának előkészítéséhez Felhasználja énekhangját, az akusztikus környezet hangjait, ütőhangszereket, egyszerűbb dallamhangszereket.

Fogalmak: felütés/súlytalan kezdés

Javasolt tevékenységek

- A tanult új dalok ritmusának hangoztatása
- Ritmuskánon az osztály csoportjai között
- Improvizáció, kreativitás támogatása a tanult ritmikai elemek felhasználásával
- Egyszerűbb ritmushangszerek készítése
- Kottairáshoz alkalmas szoftverek használatának megismerése
- A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása

4. Ismeretek – Hallásfejlesztés

Óraszám: 3 óra

Tanulási eredmények

- A korábban tanultak elmélyítése, értelmezése: hangközök felismerése, éneklése, hangoztatása
- Egyre biztosabb kottahasználat
- Dúr, moll hangzás felismerése
- A többszólamú éneklés megismerése, egyre biztonságosabb kivitelezése

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A tanult hangközök éneklése, hangoztatása változatos formákban
- Az énekelt és zenehallgatási anyaghoz kapcsolódó dallami elemek megfigyelése, megnevezése és éneklése
- A tanult dalok, egyszólamú zenei részletek követése kottából
- A dúr és moll jellegű hangzás további megfigyelése a zenehallgatási és az énekelt anyaghoz kapcsolódóan
- A többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével a többirányú figyelem, a hallás, az intonációs készség fejlődése

- Bevezetés a többszólamúságba: egy hallott szólamhoz saját szólam megszólaltatása tiszta intonációval

Fogalmak: A korábban tanultak elmélyítése.

Javasolt tevékenységek

- A zenei elemek vizuális megjelenítése kézjelekkel
- Zenei kérdés, válasz rögtönzése
- Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult dallami elemek felhasználásával
- A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása a hangközők és egyszerű harmóniák megfigyelésének és meghallásának gyakorlására

5. Ismeretek – Zenei írás, olvasás

Óraszám: 2 óra

Tanulási eredmények

- Módosított és módosítójel nélküli szolmizációs hangok és törzshangok ismerete
- A szolmizációs hangok és a zenei törzshangok közötti alapvető különbség értelmezése a tanult énekelt anyagokon
- Tiszta, kis- és nagy hangközők (T1-T8) megfigyelése és megnevezése az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan
- Fél és egész hangos építkezés fogalmi ismerete
- Kis és nagy terc szerepének fogalmi ismerete a dúr és moll jelleg hangzásában

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Rövid dallamok átírása betűkottáról hangjegyekre
- Gyakorlat szerzése a felismerő kottaolvasásban kottakép újonnan tanult elemeinek felismerése kottából a tanult énekelt és zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan

Fogalmak: Minden korábban szereplő fogalom. Továbbá: G-dúr, é-moll, F-dúr, d-moll

Javasolt tevékenységek

- A tanult zenei elemek vizuális megjelenítése
- Zenei írás - olvasás a tanult ritmusokkal, dallamhangokkal
- Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult ritmikai és dallami elemek felhasználásával
- Kottairáshoz alkalmas szoftverek használatának megismerése
- A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása